

© Savet Evrope, 2021.godine. Ovaj nezvaničan prevod je urađen u okviru projekta "Podrška kosovskim* institucijama u borbi protiv torture, zlostavljanja i degradirajućeg tretmana lica lišenih slobode". Projekat su podržali Vlada Norveške i Savet Evrope. Ovaj prevod ni na koji način ne obavezuje Sud. © Council of Europe, 2021. Unofficial translation made under the Project on "Strengthening Kosovo* Institutions in Fight against Torture, Ill-treatment and Degrading Treatment". The project is funded by Norwegian government and the Council of Europe. This translation does not bind the Court.

© Conseil de l'Europe, 2021. Cette traduction non officielle a été faite dans le cadre de Project "Renforcer les institutions du Kosovo* dans la lutte contre la torture, les mauvais traitements et les autres traitements dégradants". Le projet est financé par le gouvernement norvégien et le Conseil de l'Europe. Cette traduction ne lie pas la Cour.

*Svaku odrednicu prema Kosovu, bilo da se radi o teritoriji, institucijama ili stanovništvu, u ovom tekstu treba razumeti u potpunosti u skladu sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija i bez prejudiciranja statusa Ksovoa

*All references to Kosovo, whether the territory, institutions or population, in this text shall be understood in full compliance with United Nations Security Council Resolution 1244 and without prejudice to the status of Kosovo.

* Toute référence au Kosovo mentionnée dans ce texte, qu'elle concerne le territoire, les institutions ou la population, doit se comprendre en plein conformité avec la Résolution 1244 du Conseil de Sécurité de l'Organisation des Nations Unies et sans préjuger du statut du Kosovo.

Tematski pregled – Maloletni migranti u pratnji odraslih u pritvoru

Maj 2020.

Ovaj tematski pregled ne obavezuje ESLJP i nije iscrpan

Maloletni migranti sa pratnjom u pritvoru

Vidi takođe tematske preglede [„Maloletni migranti bez pratnje pritvoru“](#) i [„Migranti u pritvoru“](#).

„[K]rajnja ranjivost deteta predstavlja odlučujući činilac i ima prednost u odnosu na sve ostale razloge koji se odnose na status ilegalnog migranta... [D]eca imaju specifične potrebe koje su pre svega u vezi s njihovim uzrastom i s tim što nisu nezavisna, ali su vezane i za njihov status tražilaca azila. [Evropski] sud [za ljudska prava], štaviše, primećuje da Konvencija o pravima deteta podstiče države da preuzmu odgovarajuće mere kako bi osigurale da dete koje traži status izbeglice uživa zaštitu i humanitarnu pomoć, svejedno da li je to dete samo, bez pratnje ili je u pratnji svojih roditelja...“ (Presuda [Popov protiv Francuske](#), od 19. januara 2012, stav 91).

„Mera pritvora mora... biti srazmerna cilju kome vlasti teže, to jest izvršenju odluke o vraćanju... Iz sudske prakse ESLJP može se videti da kada je reč o porodicama, vlasti moraju onda kada procenjuju srazmernost, uzeti u obzir najbolje interese deteta. S tim u vezi... trenutno postoji širok konsenzus – između ostalog i u međunarodnom pravu – oko podrške ideji po kojoj, u svim odlukama koje se tiču dece, njihovi najbolji interesi moraju imati apsolutnu prednost... [Z]aštita najboljih interesa deteta podrazumeva i da se porodica zadrži na okupu, koliko je god to moguće, i da se razmotre alternative kako bi pritvor maloletnika zaista predstavljao meru kojoj se pribegava na samom kraju, kada više nema nijedne druge...“ (Presuda [Popov protiv Francuske](#), od 19. januara 2012, stavovi 140–141).

Uslovi pritvora

[Muskhadzhieva i drugi protiv Belgije](#) (vidi takođe, dole, u odeljku pod naslovom „Lišenje slobode“) 19. januar 2010.

U oktobru 2006. godine, pošto su izbegli iz Groznog, u Čečeniji, podnosioci predstavke – majka i četvero njene dece (koja su u to vreme bila u uzrastu od sedam meseci, tri i po godine, pet godina i sedam godina), ruski državljani čečenskog etničkog porekla – stigli su u Belgiju, gde su zatražili azil. Pošto su pre toga proveli neko vreme u Poljskoj, poljske vlasti su pristale da se postaraju za njih na osnovu uredbe „Dablin II”.¹ Belgijske vlasti su shodno tome donele odluku kojom odbijaju da im izdaju dozvolu boravka u Belgiji i nalažu im da napuste njihovu zemlju. U januaru 2007. godine oni su smešteni u deportacioni pritvor u blizini aerodroma u Briselu u zatvorenom tranzitnom centru kojim upravlja Belgijska kancelarija za strance; u tom centru stranci (odrasla lica koja putuju sama ili sa porodicama) čekaju u pritvoru da budu prebačeni u drugu zemlju.

Imajući na umu to da su deca bila veoma mala i vodeći računa o dužini njihovog boravka u pritvoru i njihovom zdravstvenom stanju, o čemu su svedočile medicinske potvrde izdate tokom pritvora, Evropski sud za ljudska prava (ESLJP) utvrdio je da su uslovi u kojima su se deca nalazila u zatvorenom tranzitnom centru dosegli onaj minimalni nivo težine koji je neophodan da bi se ustanovilo da je **povređen član 3.** Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja). ESLJP je naročito podsetio na to da izuzetna ranjivost deteta predstavlja najvažniji razlog i da je značajnija od njegovog statusa stranca koji u zemlju nije ušao zakonitim putem. Evropski sud za ljudska prava je ustanovio da su uslovi u kojima su deca držana u zatvorenom tranzitnom centru dosegli minimalni nivo težine koji je potreban da bi se konstatovalo da je **povređen član 3.** Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja). ESLJP je naročito podsetio na to da krajnja ranjivost deteta predstavlja razlog koji je suštinski važan i preteže nad razlozima koji se odnose na status deteta kao stranca koji je ilegalno ušao u zemlju. Tačno je da u ovom konkretnom slučaju četvero dece nije bilo odvojeno od svoje majke, ali to nije dovoljno da se vlasti mogu osloboditi obaveze da tu decu zaštite. Deca su više od mesec dana držana u zatvorenom centru koji uopšte nije bio predviđen za smeštaj dece, što je potvrđeno i u nekoliko izveštaja na koje se ESLJP pozvao. ESLJP se takođe pozvao na zabrinutost za stanje zdravlja dece koju su izrazili nezavisni lekari. Međutim, ESLJP je zaključio da u datom slučaju **nije bio prekršen član 3.** Konvencije u odnosu na prvu podnositeljku predstavke, primećujući, pre svega, da je sama činjenica da ona nije bila odvojena od dece i njihovo stalno prisustvo uz nju morala bar unekoliko da ublaži stres i frustracije koje je svakako osećala zbog toga što nije mogla da ih zaštiti od uslova pritvora, tako da postupanje prema njoj nije doseglo onaj nivo težine koji je potreban da bi se moglo ustanoviti nečovečno postupanje.

Kanagaratnam protiv Belgije (vidi takođe, dole, u odeljku pod naslovom „Lišenje slobode”)

13. decembar 2011.

U ovom slučaju radilo se o jednoj majci i troje njene dece (koja su u predmetnom vremenu bila u uzrastu od 13, 11. i osam godina), koji su gotovo četiri meseca bili u deportacionom pritvoru u zatvorenom tranzitnom centru; svi su oni tamilskog etničkog porekla, inače državljani Šri Lanke, i tražioci su azila koji su u Belgiju stigli u januaru 2009. godine.

ESLJP je stao na stanovište da je bio **povređen član 3.** Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja) u odnosu na decu. Naročito je naglasio da su okolnosti ovog slučaja uporedive sa okolnostima u slučaju *Muskhadzhiyeva i drugi protiv Belgije* (vidi gore). ESLJP je takođe ponovo istakao da su i same belgijske vlasti uočile posebnu ranjivost dece koja su bila traumatizovana i pre nego što su stigla u Belgiju usled okolnosti koje su se odnosile na građanski rat u njihovoj matičnoj zemlji, pa su na kraju priznale toj porodici izbeglički status. Njihova ranjivost je još više pojačana po njihovom dolasku u Belgiju, nakon što su uhapšeni na granici i odvedeni u zatvoreni centar u deportacioni pritvor. Zbog toga je, uprkos činjenici da su bila u pratnji svoje majke, ESLJP je smatrao da su belgijske vlasti izložile decu osećaju anksioznosti i inferiornosti i da su, iako su bile potpuno svesne svih činjenica, rizikovale da ugroze njihov razvoj. Sledstveno tome, situacija koju su ta deca iskusila predstavljala je nečovečno i ponižavajuće postupanje. Međutim, ESLJP je ustanovio da kada je reč o njihovoj majci, **nije bilo povrede člana 3.** Konvencije. Iako je priznao da su njena roditeljska uloga i moć kontrole nad životima njene dece bili umanjeni, kao i da je trpela

¹ Dabinski sistem nastoji da utvrdi koja je država članica odgovorna da razmotri zahtev za azil koji podnese državljani treće zemlje u nekoj državi članici EU. Vidi takođe informator: „[Dabinski slučajevi](#)”.

sopstvenu nemoć da umanjí patnje svoje dece, što ju je svakako dovelo u stanje krajnje nesigurnosti i bespomoćnosti, sve to ipak nije bilo dovoljan osnov da ESLJP odstúpi od pristupa za koji se opredelio u slučaju *Muskhadzhiyeva i drugi*.

Popov protiv Francuske (vidi takođe, dole, u odeljku pod naslovom „Lišenje slobode“ i odeljku pod naslovom „Pravo na poštovanje porodičnog života“)
19. januar 2012.

Podnosioci predstavke, bračni par iz Kazahstana i njihovo dvoje dece, podneli su zahtev za azil u Francuskoj, ali je taj njihov zahtev odbijen, kao i zahtev da dobiju dozvolu boravka. U avgustu 2007. godine podnosioci predstavke i njihova deca, koja su u to vreme imala pet meseci, odnosno tri godine, uhapšeni su u svome domu i odvedeni u policijski pritvor, a sutradan su bili prebačeni na aerodrom „Šarl de Gol“, odakle je trebalo da budu vraćeni u Kazahstan. Taj let je, međutim, odložen, a podnosioci predstavke i njihova deca odvedeni su u centar za administrativni pritvor koji je bio ovlašćen za smeštaj porodica.

ESLJP je zaključio da se u tom slučaju radilo o **povredi člana 3.** Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja) kada je reč o uslovima pritvora dece. ESLJP je naročito istakao da su, iako su porodice bile odvojene od ostalih pritvorenika u centru u Ruan-Oaselu, jedine postelje koje su tamo imali na raspolaganju bile metalne postelje za odrasle, koje su za decu bile opasne. Osim toga, nije bilo nikakvog igrališta niti organizovanih aktivnosti za decu, a automatska vrata prostorija takođe su bila opasna za decu. ESLJP je dalje konstatovao da su Komesar Saveta Evrope za ljudska prava i Evropski komitet za sprečavanje mučenja i nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) takođe istakli da su stres, nesigurnost i neprijateljska atmosfera u tim centrima loši za malu decu, da su u suprotnosti s međunarodnim načelima o zaštiti deteta, s kojima u skladu vlasti moraju učiniti sve što je u njihovoj moći da bi se izbeglo pritvaranje dece na duži rok. Pritvor od dve nedelje, koji sam po sebi ne deluje prekomerno, deci koja žive u okruženju koje nije primereno njihovom uzrastu može delovati kao veoma dug period. Uslovi u kojima su deca ovih podnosilaca predstavke bila primorana da žive sa svojim roditeljima, u situaciji posebne osetljivosti koja je dodatno pogoršana pritvorom, morali su da im izazovu patnju i teške psihološke posledice. ESLJP je, međutim, ustanovio da u tom slučaju **nije bio prekršen član 3.** Konvencije u pogledu pritvora za roditelje, posebno pritom ističući činjenicu da nisu bili odvojeni od svoje dece, što je moralo ublažiti njihov osećaj bespomoćnosti, patnje i frustriranosti koji im je boravak u centru za administrativni pritvor morao da izazove.

Mahmundi i drugi protiv Grčke

31. jul 2012.

U ovom slučaju radilo se o pritvoru jednog bračnog para iz Avganistana i njihove dece, od dve i šest godina, u pritvorskom centru „Pagani“ na ostrvu Lezbos. Žena je bila u osmom mesecu trudnoće i porodila se u bolnici na Lezbosu, dok je bila u pritvoru. S njima je bila i njena sestra sa svojim četrnaestogodišnjim blizancima. U avgustu 2009, nakon što ih je pomorska policija spasla sa broda koji je počeo da tone kraj obale Lezbosa, odvedeni su u deportacioni pritvor.

ESLJP je stao na stanovište da je u tom slučaju **bio prekršen član 3. Konvencije** (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja) pošto je utvrdio da su uslovi boravka podnosilaca predstavke u pritvoru predstavljali nečovečno ili ponižavajuće postupanje. ESLJP je naročito istakao da je Evropski komitet za sprečavanje mučenja i nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) u izveštaju koji je podneo nakon posete „Paganiju“ u septembru 2009. naveo da je prljavština u centru tolika da ju je nemoguće opisati i izrazio je posebno žaljenje zbog toga što nije došlo ni do kakvog poboljšanja situacije uprkos tome što je on još 2008. u svom izveštaju kritikovao „užasne“ uslove boravka u tom centru. ESLJP je takođe posebno istakao da nije postojao nikakav konkretan nadzor nad boravkom podnosilaca predstavke uprkos njihovom posebnom statusu koji su morali imati kao maloletnici i trudnica. ESLJP je u tom slučaju takođe ustanovio **da je povređen član 13.** Konvencije (pravo na delotvoran pravni lek) posebno naglašavajući da je podnosiocima predstavke bilo praktično nemoguće da pokrenu bilo kakav postupak pred sudovima da bi se požalili na uslove u kojima borave u pritvoru u „Paganiju“.

[A. B. i drugi protiv Francuske \(Predstavka br. 11593/12\)](#) (vidi takođe, dole, u odeljcima pod naslovom „Lišenje slobode“ i „Pravo na poštovanje porodičnog života“) 12. jul 2016.

U ovom slučaju radilo se o pritvoru deteta koje je u to vreme imalo četiri godine. Pritvor je trajao 18 dana u kontekstu postupka deportacije koji je vođen protiv njegovih roditelja, državljana Jermenije. Podnosioci predstavke su pre svega tvrdili da je pritvor njihovog sina u centru za administrativni pritvor u Tuluz-Kornebarijeu predstavljao postupanje koje se kosilo sa članom 3. Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja).

ESLJP je stao na stanovište da je u datom slučaju **bio prekršen član 3.** Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja) prema detetu podnosilaca predstavke pošto je ustanovio, zbog samog uzrasta deteta i trajanja i uslova pritvora u centru za administrativni pritvor, da su francuske vlasti to dete podvrgle postupanju koje je prevazišlo prag težine potreban da se otvori pitanje po članu 3. ESLJP je naročito konstatovao da su deca *de facto* lišena slobode onda kada su njihovi roditelji odvedeni u administrativni pritvor. ESLJP je priznao da to lišenje slobode, koje je proisteklo iz legitimne odluke roditelja da dete ne povere na staranje nekom drugom licu, u načelu, nije bilo u suprotnosti sa unutrašnjim pravom. Međutim, ESLJP je smatrao da je boravak deteta sa svojim roditeljima u administrativnom pritvoru kompatibilan sa Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava samo ako su domaće vlasti utvrdile da su tu meru preduzele kao poslednju moguću meru kojoj su mogle da pribegnu pošto su u konkretnim okolnostima proverile da ne postoji nijedna druga manje restriktivna mera koja bi se mogla primeniti. Konačno, ESLJP je konstatovao da vlasti nisu preduzele sve neophodne korake kako bi meru deportacije izvršile što je pre moguće, čime bi ograničile vreme koje dete provodi u pritvoru. Budući da nije postojao poseban rizik od bekstva, administrativni pritvor u trajanju od 18 dana deluje nesrazmerno cilju kome se težilo.

Vidi takođe presude koje je ESLJP istog dana doneo u slučajevima **[A. M. i drugi protiv Francuske \(Predstavka br. 24587/12\)](#)**, **[R. C. i V. C. protiv Francuske \(Predstavka br. 76491/14\)](#)**, **[R. K. i drugi protiv Francuske \(Predstavka br. 68264/14\)](#)** i **[R. M. i drugi protiv Francuske \(Predstavka br. 33201/11\)](#)**.

[S. F. i drugi protiv Bugarske \(Predstavka br. 8138/16\)](#)

7. decembar 2017.

U ovom slučaju radilo se o pritužbi jedne iračke porodice na uslove u kojima su njeni članovi držani u imigracionom pritvoru nekoliko dana dok su pokušavali da pređu preko Bugarske na svom putu u Zapadnu Evropu 2015. godine. Podnosioci predstavke su se pre svega požalili zbog uslova u kojima su troje njihove maloletne dece – u to vreme uzrasta od 16 i 11 godina i od godinu i po dana – držali u pritvorskoj jedinici u Vidinu. Dostavili su video-snimak i tvrdili da je ćelija u kojoj su držani bila sasvim ruinirana. Takođe su tvrdili da vlasti nisu obezbedile hranu i piće tokom njihova prva 24 sata boravka u pritvoru, a da su im bočica za hranjenje i mleko za najmlađe dete oduzeti pošto su dovedeni u taj objekat i vraćeni detetovoj majci tek posle 19 časova.

ESLJP je ustanovio da je u datom slučaju **povređen član 3.** Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja) u odnosu na troje dece. Sud je naročito istakao da je vreme koje su podnosioci predstavke proveli u pritvoru (ili 32 sata ili 41 sat – stranke su se sporile oko tačne dužine tog vremena) bilo kraće od vremena o kome se radilo u gore navedenim slučajevima. Međutim, uslovi u kojima su ovi podnosioci predstavke boravili bili su znatno gori od uslova u kojima su boravili podnosioci predstavke u tim drugim slučajevima (uključujući i ograničenu mogućnost pristupa toaletu, činjenicu da im nisu dali ni hranu ni piće i da su im tek sa znatnim zakašnjenjem vratili bočicu za hranjenje s mlekom za najmlađe dete). Po oceni ESLJP, bugarske vlasti su time što su troje maloletnih podnosilaca predstavke držale u takvim uslovima, čak i nakratko, tu decu podvrgle nečovečnom i ponižavajućem postupanju. Iako je priznao da su poslednjih godina države članice koje se nalaze na spoljnim granicama Evropske unije suočene s teškoćama prouzrokovanim masovnim prilivom izbeglica, ESLJP je ipak zaključio da se ne može reći da je u predmetnom vremenu Bugarska bila suočena sa vanrednom situacijom takvih razmera da je njenim vlastima bilo praktično nemoguće da obezbede minimalne pristojne uslove u objektima za kratkoročni boravak u koje su odlučile da smeste maloletne migrante neposredno pošto su ih presrele i lišile slobode.

Vidi takođe u skorije vreme: [G. B. i drugi protiv Turske \(Predstavka br. 4633/15\)](#), Presuda od 17. oktobra 2019.

Predstavke u postupku

[A. S. i drugi protiv Mađarske \(Predstavka br. 34883/17\)](#)

O ovoj predstavci Mađarska vlada je obaveštena 10. jula 2017.

Ta predstavka se odnosi na pritvor, u navodno nečovečnim uslovima, jedne avganistanske porodice (majke koja je u predmetnom vremenu bila u osmom mesecu trudnoće, njenog muža i dvoje njihove maloletne dece) u tranzitnoj zoni Reske na granici Mađarske i Srbije koji je trajao mesec dana, dok je rešavano o njihovom zahtevu za azil.

ESLJP je o ovoj predstavci obavestio Vladu Mađarske i postavio je strankama pitanja po članu 3. Konvencije (zabrana nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja), članu 5. (pravo na slobodu i bezbednost) i članu 13. (pravo na delotvoran pravni lek).

Slične predstave u postupku: [N. A i drugi protiv Mađarske](#) (Predstavka br. 37325/17) i [H. M i drugi protiv Mađarske](#) (Predstavka br. 38967/17), o kojima je Mađarska obaveštena 13. septembra 2017.

Lišenje slobode i osporavanje zakonitosti pritvora

[Muskhadzhivaya i drugi protiv Belgije](#) (vidi takođe, gore, odeljak pod naslovom „Uslovi pritvora”) 19. januar 2010.

U tom slučaju radilo se o pritvoru troje maloletne dece i njihove majke u zatvorenom tranzitnom centru koji je trajao duže od mesec dana. Oni su se pre svega pritužili zbog toga što je, kako su naveli, njihov pritvor bio nezakonit i zbog toga što nisu imali na raspolaganju delotvoran pravni lek u postupku pred kasacionim sudom pošto su deportovani iz zemlje pre nego što je taj sud doneo odluku.

ESLJP je pre svega istakao da su podnosioci predstavke bili u položaju u kome je, u načelu, po Konvenciji bilo moguće da budu smešteni u pritvor (Konvencija dopušta „zakonito hapšenje ili lišenje slobode lica da bi se sprečio njegov neovlašćeni ulazak u zemlju, ili lica protiv koga se preduzimaju mere u cilju deportacije ili ekstradicije”). To, međutim, ne znači da je njihov pritvor bio nužno zakonit. U ovom slučaju, kada je reč o tome što je četvoro dece držano u zatvorenom centru koji je namenjen odraslima i nije primeren za njihovu izuzetnu ranjivost, čak i uprkos tome što su ta deca bila u pratnji svoje majke, ESLJP je utvrdio da je **povređen član 5. stav 1.** Konvencije (pravo na slobodu i bezbednost) prema samoj toj deci. Međutim, ESLJP, s druge strane, nije video nijedan valjan razlog na osnovu koga bi mogao da utvrdi da je pritvor njihove majke predstavljao povredu Konvencije. Ona je bila zakonito pritvorena kako bi bila proterana iz Belgije. Stoga je ESLJP zaključio da **nije bilo povrede člana 5. stav 1.** Konvencije u odnosu na nju. Osim toga, ESLJP je utvrdio da nijedan podnosilac predstavke u ovom slučaju **nije bio žrtva povrede člana 5. stav 4.** (pravo na hitno sudsko ispitivanje zakonitosti pritvora). Tačno je da je belgijski kasacioni sud odluku o zahtevu podnosioca predstavke da budu pušteni na slobodu doneo tek nakon što su oni vraćeni u Poljsku. Međutim, pre toga su dva suda koja imaju *de facto* i *de jure* nadležnost ispitala taj zahtev bez odlaganja, dok su se podnosioci predstavke još nalazili u Belgiji. ESLJP je istakao da je, u načelu, bilo dovoljno to što je jedan sud ispitao žalbu ako je postupak o kome je reč bio sudski i ako su u njemu pojedincu pružene garancije koje su primerene vrsti lišenja slobode o kojoj se u tom predmetu radilo.

[Kanagaratnam protiv Belgije](#) (vidi takođe, gore, u odeljku pod naslovom „Uslovi pritvora”) 13. decembar 2011.

U ovom slučaju radilo se o pritvoru jedne majke i troje njene maloletne dece koji je trajao gotovo četiri meseca u zatvorenom centru za strance koji su u zemlju ušli ilegalno i čekaju da budu deportovani. Podnosioci predstavke su se, pre svega, pritužili da njihov kontinuiran pritvor nije bio u skladu sa zakonom i da je bio proizvoljan.

ESLJP je stao na stanovište da je u datom slučaju **povređen član 5. stav 1.** Konvencije

(pravo na slobodu i bezbednost) u odnosu na troje dece i njihovu majku pošto je ustanovio da je njihov pritvor bio nezakonit. Naročito kada je reč o deci, ESLJP je smatrao da belgijske vlasti, time što su tu decu smestile u zatvoreni centar namenjen punoletnim strancima koji su ilegalno ušli u zemlju, u uslovima koji su neprimereni krajnjoj ranjivosti maloletnika, nisu u dovoljnoj meri garantovale pravo te dece na slobodu. Činjenica da su deca bila u pratnji svoje majke nije za ESLJP predstavljala dovoljan razlog da odstupi od tog svog zaključka.

Popov protiv Francuske (vidi takođe, gore, u odeljku pod naslovom „Uslovi pritvora“ i, dole, u odeljku pod naslovom „Pravo na poštovanje porodičnog života“)
19. januar 2012.

U ovom slučaju radilo se o administrativnom pritvoru jednog bračnog para tražilaca azila i dvoje njihove maloletne dece koji je trajao dve nedelje dok nisu deportovani. Oni su u predstavci, pre svega, naveli da je njihov pritvor bio nezakonit.

ESLJP je stao na stanovište da je **bio prekršen član 5. stav 1.** Konvencije (pravo na slobodu i bezbednost) u odnosu na decu. On je naročito ustanovio da iako su deca sa svojim roditeljima bila smeštena u krilu koje je bilo rezervisano za porodice, francuske vlasti nisu uzele u obzir njihovu specifičnu situaciju i nisu nastojale da utvrde da li osim administrativnog pritvora postoji neko alternativno rešenje koje je moglo biti primenjeno. ESLJP je takođe zaključio da je **bio prekršen član 5. stav 4.** Konvencije (pravo na hitno sudsko ispitivanje zakonitosti pritvora) kada je reč o deci. U tom smislu, ESLJP je naročito istakao da, dok su roditelji imali mogućnost da zakonitost njihovog pritvora ispitaju francuski sudovi, dotle su deca koja „prate“ svoje roditelje bila u pravnom vakuumu, u nemogućnosti da iskoriste takav pravni lek. U ovom konkretnom slučaju nije doneto rešenje o proterivanju dece koje bi ona mogla da ospore pred sudom. Isto tako, nije doneto rešenje o njihovom administrativnom pritvoru, tako da sudovi nisu mogli da ispituju zakonitost njihovog boravka u centru za administrativni pritvor. U takvoj situaciji, deca nisu uživala zaštitu koju nalaže Konvencija.

Vidi takođe: presude u slučajevima **A. B. i drugi protiv Francuske** (Predstavka br. 11593/12), **R. K. i drugi protiv Francuske** (Predstavka br. 68264/14) i **R. M. i drugi protiv Francuske** (Predstavka br. 33201/11), od 12. jula 2016.

A. M. i drugi protiv Francuske (Predstavka br. 24587/12) (vidi takođe, gore, u odeljku pod naslovom „Uslovi pritvora“, kao i, dole, u odeljku pod naslovom „Pravo na poštovanje porodičnog života“)
12. jul 2016.

U ovom slučaju radilo se o administrativnom pritvoru dvoje maloletne dece koja su pratila svoju majku u kontekstu postupka deportacije.

U ovom konkretnom slučaju, ESLJP je stao na stanovište da **nije bio povređen član 5. stav 1.** Konvencije (pravo na slobodu i bezbednost) u odnosu na dete. ESLJP je, pre svega, istakao da je prefekt odbacio mogućnost da se preduzme mera koja je manje prinudna zbog toga što je majka odbila da stupi u kontakt sa pograničnom policijom radi organizacije odlaska, kao i zbog toga što nije imala isprave i što je priroda njenog smeštaja bila neizvesna. To znači da su francuske vlasti stvarno nastojale da utvrde da li je odvođenje te porodice u administrativni pritvor mera koja je preduzeta nakon što se ispostavilo da ne postoji nijedna alternativna mogućnost. ESLJP je takođe zaključio da je u odnosu na dete **bio prekršen član 5. stav 4.** Konvencije (pravo na hitno sudsko ispitivanje zakonitosti pritvora).

Vidi takođe presudu koju je ESLJP istog dana doneo u slučaju **R. C. i V. C. protiv Francuske** (Predstavka br. 76491/14).

Vidi takođe, u skorije vreme: **G. B. i drugi protiv Turske (Predstavka br. 4633/15)**, Presuda od 17. oktobra 2019; **Bilalova i drugi protiv Poljske**, Presuda od 26. marta 2020.²

Predstavka u postupku

A. S. i drugi protiv Mađarske (Predstavka br. 34883/17)

Mađarska vlada je o toj predstavi obaveštena 10. jula 2017.

Vidi, gore, u odeljku pod naslovom „Uslovi pritvora“.

². Ta presuda će postati pravnosnažna pod okolnostima utvrđenim u članu 44. stav 2. (pravnosnažnost presude) [Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava](#).

Pravo na poštovanje porodičnog života

Popov protiv Francuske (vidi takođe, gore, u odeljku pod naslovom „Uslovi pritvora” i odeljku pod naslovom „Lišenje slobode”)

19. januar 2012.

U ovom slučaju radilo se o bračnom paru tražilaca azila i dvoje njihove dece, koji su dve nedelje proveli u administrativnom deportacionom pritvoru. Podnosioci predstavke su pre svega tvrdili da njihovo odvođenje u pritvor nije bilo nužna mera s obzirom na cilj kome se težilo, kao i da su uslovi i trajanje pritvora predstavljali nesrazmerno mešanje u njihovo pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života.

ESLJP je ustanovio da je **bio prekršen član 8.** Konvencije (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) kada je reč o deci i njihovim roditeljima. ESLJP je prvo konstatovao da je mešanje u porodični život podnosioca predstavke time što su dve nedelje bili pritvoreni u centru bilo u skladu sa francuskim zakonikom kojim se uređuje pitanje ulaska i boravka stranaca na teritoriji Francuske i pitanje prava na azil, te da se time težilo legitimnom cilju borbe protiv ilegalne imigracije i sprečavanja kriminala. Potom je, pozivajući se na široki konsenzus, naročito u međunarodnom pravu, o tome da su interesi dece najpreči u svim odlukama koje se tiču dece, ESLJP konstatovao da je Francuska jedna od svega tri evropske zemlje koje sistematski stavljaju u pritvor maloletnike u pratnji odraslih lica. U ovom konkretnom slučaju, budući da nije postojao nikakav poseban rizik od toga da će podnosioci predstavke pobeći, njihov pritvor nije bio opravdan nikakvom akutnom društvenom potrebom, posebno ako se ima na umu činjenica da njihov smeštaj u hotel u avgustu 2007. godine nije predstavljao nikakav problem. Ipak, čini se da francuske vlasti nisu nastojale da nađu nikakvo drugo rešenje osim pritvora, niti su učinile sve što je u njihovoj moći da rešenje o deportaciji bude izvršeno što je pre moguće. Konačno, nakon što je podsetio da je u slučaju *Muskhadzhiyeva i drugi protiv Belgije* (vidi, gore, u odeljku „Uslovi pritvora” i odeljku „Pravo na slobodu i bezbednost”) odbio pritužbu sličnu ovoj koju su u ovom slučaju podneli podnosioci predstavke, ESLJP je, međutim, stao na stanovište uzimajući u obzir sve gore navedene činioce i skorašnji razvoj sudske prakse u vezi sa „najboljim interesima deteta” u kontekstu pritvora dece migranata³ da su najbolji interesi deteta zahtevali ne samo da porodice budu držane na okupu već i da pritvor porodica sa malom decom bude ograničen. U okolnostima ovih podnosilaca predstavke ESLJP je utvrdio da je pritvor od dve nedelje u zatvorenom objektu bio nesrazmeran cilju kome se težilo.

Vidi takođe: presude u slučajevima **A. B. i drugi protiv Francuske** (Predstavka br. 11593/12) i **R. K. i drugi protiv Francuske** (Predstavka br. 68264/14), od 12. jula 2016; Presuda u slučaju **Bistieva i drugi protiv Poljske**, od 10. aprila 2018.

A. M. i drugi protiv Francuske (Predstavka br. 24587/12) (vidi takođe, gore, u odeljku pod naslovom „Uslovi pritvora” i odeljku pod naslovom „Lišenje slobode”) 12. jul 2016.

U ovom slučaju radilo se o administrativnom pritvoru dvoje maloletne dece koja su pratila svoju majku u kontekstu postupka deportacije.

ESLJP je stao na stanovište da **nije bio prekršen član 8.** Konvencije (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života) u odnosu na decu i njihovu majku pošto je ustanovio da oni nisu pretrpeli nesrazmerno mešanje u njihovo pravo na poštovanje njihovog porodičnog života. ESLJP je naročito istakao da je mera pritvora preduzeta kako bi se ostvario legitimni cilj borbe protiv ilegalne imigracije i za kontrolu ulaska i boravka stranaca u Francuskoj. Ta mera je, između ostalog, služila zaštiti nacionalne bezbednosti, zakona i reda i privrede zemlje, kao i za sprečavanje kriminala. U ovom konkretnom slučaju ESLJP je smatrao da pritvor, koji je ukupno trajao osam dana, nije bio nesrazmeran cilju kome se težilo.

Vidi takođe presudu koju je ESLJP istog dana doneo u predmetu **R. C. i V. C. protiv Francuske** (Predstavka br. 76491/14).

³ Vidi **Rahimi protiv Grčke**, Presuda od 5. aprila 2011.

Tekstovi i dokumenti

Vidi pre svega:

- [Handbook on European law relating to asylum, borders and immigration \(Priručnik o evropskom pravu u vezi sa azilom, granicama i imigracijom\)](#) Agencija Evropske unije za osnovna prava / Evropski sud za ljudska prava, 2013.
- Komesar za ljudska prava Saveta Evrope, [veb-stranica](#) o temi „Migracije“
- Specijalni predstavnik generalnog sekretara Saveta Evrope za migracije i izbeglice – [veb-stranica](#)

Kontakt za medije:

Tel.: +33 (0)3 90 214 208